

[Indenrigs- og boligministeren.]

sig jo også med andre ting end valgretsaldere ved kommunale valg. Hvad motiveringen kan være for det, skal jeg ikke nærmere efterforske. Der er fremlagt to forskellige forslag, et fra det kommunistiske parti og et fra det socialdemokratiske parti. Det socialdemokratiske partis forslag er mere vidtgående end det kommunistiske partis; om det også er et led i socialdemokratiets nyere taktik, ved jeg ikke. Jeg skal ved denne lejlighed blot gøre nogle bemærkninger om disse andre ting i lovforslaget.

Jeg vil gerne sige, at den af forslagsstillerne fremdragne argumentation for en ændring i den kommunale valglov i hvert fald kan komme til anvendelse på bopæls- og opholdsbetingelserne. Når forslaget omfatter ændringer af bopæls- og opholdsbetingelser, er meningen åbenbart den at stille forslag om noget, der ikke direkte vedrører forfatningsproblemet, for i alt fald kan disse bestemmelser da ikke have nogen indflydelse på forfatningsforhandlingerne, og altså kunne de i og for sig godt udskydes til et mere rimeligt tidspunkt indenfor den nuværende valgperiode inden de næste kommunale valg. Spørgsmålet er først og fremmest, hvorvidt man skal have betalt skat til den kommune, på hvis styrelse man vil øve indflydelse, og det er jo et spørgsmål, der gentagne gange har været genstand for diskussion, også i min nærmeste forgængers tid.

Vedrørende reglerne baggrund og indhold skal jeg indskrænke mig til at henvise til, hvad der tidligere er blevet sagt derom, først og fremmest af daværende indenrigsminister Ejnar Kjær i en tale i 1945 — den findes i folketingstidenden sp. 1087—90.

Ser man på, hvor stor betydning de kommunale valgrets-betingelser på dette område har, kan jeg nævne, at en undersøgelse, som indenrigsministeriet lod foretage umiddelbart forud for sidste kommunalvalg, viste, at kun ca. 4 pct. af vælgerne på grund af skatterestancer var slettet af de kommunale valglister i 1946, og kun ca. 1 pct. af vælgerne var udeladt af valglisterne, fordi de ikke var ansat til skat.

Det var således i hvert fald i 1946 ikke mange vælgere, der drejede sig om, og man må her huske, at der jo er adgang til at opnå eftergivelse eller henstand med forfaldne skatter til kommunen og derigennem bevare den kommunale valgret. Man må også have i erindring, at disse bestemmelser drejer sig om skatterestancer, som ligger mere end 1 år tilbage. De pågældende har altså rigelig tid til at søge forholdet afviklet, f. eks. ved en henstandsordning eller, når forholdene

virkelig er utilregnelige for dem, ved en eftergivelse. Den gamle regel om, at ret og pligt skal følges ad, skal man nu ikke helt undsige. Det er ikke urimeligt, at man skal have ydet et bidrag, forekommer det mig, til den fælles husholdning, før man gør krav på at øve indflydelse på kommunalbestyrelsernes sammensætning, på det kommuneråd, som skal forvalte den fælles husholdning.

Noget tilsvarende kan siges med hensyn til opholdsbestemmelsen eller bopælsbetingelsen. Det er ganske naturligt, at man skal have boet et vist stykke tid i en kommune for at kunne få valgret. I de fleste kommuner er problemerne ofte så betydende, at det er rigtigt at kræve, at de, der skal øve indflydelse, også har viden om, hvilke problemer den kommende kommunalbestyrelse skal tage stilling til. Men de ærede medlemmer fra det socialdemokratiske parti foreslår opholdsbetingelsen ophævet, ja, ophævet i den grad, at man, såvidt jeg kan se, er kommet til at gå alt, alt for vidt. Tager man de ærede medlemmers forslag helt efter ordene, betyder det nemlig, at enhver borger her i landet, som opfylder betingelserne for kommunal valgret, ikke blot har stemmeret i en kommune, men til samtlige kommunalbestyrelser i hele landet. Nu er jeg naturligvis klar over, at det har aldrig været forslagsstillerens mening, det er en lapsus. Derfor forstår jeg også det ærede medlem hr. Holger Eriksens fremsættelsestale sådan, at man senere er blevet klar over, at man nok er gået for vidt på dette punkt, og at man i hvert fald skulle have ladet sig nøje med partiets eget forslag fra 1945. Jeg tror derfor, jeg kan blive enig med de ærede forslagsstillere om, at forslaget under alle omstændigheder på dette punkt må undergå en ændring, sådan at man bevarer i hvert fald en vis bopælsbetingelse. Bopælen på selve valgdagen må i hvert fald være det teoretiske minimum, men af tekniske grunde — jeg tænker her på kommunernes arbejde med udarbejdelsen af valglisterne — vil det ikke engang være muligt at komme under et krav om fast bopæl på i hvert fald 14 dage, måske mindst en måned. Men jeg mener, som jeg sagde det før, at der kan anføres en hel del til støtte for at bevare bopælsbetingelsen efter den nugældende lovs indhold.

Jeg kan ikke være enig med de ærede forslagsstillere i, at vælgere, som umiddelbart før valget er flyttet fra een kommune til en anden, skal kunne vende tilbage til fraflytningskommunen og derved afgive deres stemme på den kommunale valgdag. Jeg må hævde det synspunkt, at det naturlige må være, at man har opholdt sig i alt fald